T.C.
UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ
HUKUK BÖLÜMÜ
ESAS NO : 2015 / 141
KARAR NO : 2015 / 178
KARAR TR : 6.4.2015

ÖZET : 1608 sayılı Kanun'un 1. maddesi uyarınca ve Kabahatler Kanunu'nun32. maddesine göre düzenlenen "idari yaptırım karar tutanağı" ile aracın 15 gün süre ile otoparka çekilmesine ilişkin olarak tutulan "otopark çekme belgesi" nin iptali istemiyle açılan davanın ADLİ YARGI YERİNDE çözümlenmesi gerektiği hk.

K A R A R

Davacı : S.Y.
Vekili : Av. Y.Ş.
Davalı : Bursa Büyükşehir Belediye Başkanlığı

O L A Y : Bursa Büyükşehir Belediye Başkanlığı Zabıta Dairesi Başkanlığının 28.8.2014 gün ve A-23186 seri-sıra sayılı "idari yaptırım karar tutanağı" ile, 16 S 7057 plaka sayılı araç ile "U" tipi güzergah izin belgesi olmadan izinsiz servis taşımacılığı yaptığından bahisle, davacı adına 5326 sayılı Kabahatler Kanunu'nun 32. maddesi uyarınca 189,00 TL idari para cezası verilmiş, Bursa Büyükşehir Belediyesi Emir ve Yasaklarını Belirleyen Zabıta Yönetmeliğinin 9. maddesinin yirmi üçüncü fikrası "belediyeden ruhsat veya izin belgesi almaksızın belediye sınırları dahilinde taşımacılık yaptığı tespit edilen tahdit kapsamı içinde veya dışında olan tüm araçlar hakkında işlem yapılarak, 5326 sayılı Kanun'un 19. maddesi uyarınca 15 gün süreyle araçlar otoparka çekilir" hükmü ve Kabahatler Kanunu'nun 19. maddesi uyarınca söz konusu araç 15 gün süre ile otoparka çekilmiş, araç hakkında "otopark çekme belgesi" düzenlenmiştir.

Davacı vekili, idari para cezası ile söz konusu aracın 15 gün süre ile otoparka çekilmesine ilişkin olarak tutulan "otopark çekme belgesi" nin iptali istemiyle idari yargı yerinde dava açmıştır.

BURSA 2. İDARE MAHKEMESİ; 20.10.2014 gün ve E:2014/921,K:2014/1005 sayı ile, davacıya 1608 sayılı Yasa'nın 1. maddesine istinaden 5326 sayılı Yasa'nın 32. maddesi uyarınca idari para cezası verildiği ve yine bu Yasa'ya dayanılarak 5326 sayılı Yasa'nın 19. maddesi uyarınca belirli bir süre için bir kez aracın trafikten men edildiği açıklanarak, davaya konu idari yaptırımların dayanağı olan 1608 sayılı Yasa'da kanun yoluna ilişkin bir düzenleme bulunmadığından, Kabahatler Kanunu'nun 3,16 ve 27. maddeleri uyarınca davanın çözümünün adli yargı yerine ait olduğu gerekçesiyle davanın görev yönünden reddine karar vermiş, verilen karar kesinleşmiştir.

Davacı vekili, bu kez, aynı istemle adli yargı yerinde itirazda bulunmuştur.

BURSA 2. SULH CEZA HAKİMLİĞİ; 25.11.2014 gün ve D. İş No: 2014/781 sayı ile, Kabahatler Kanunu'nun 27/8. maddesi uyarınca, idari para cezası ile birlikte aynı kişi hakkında idari yargı yerinin görev alanına giren karar da verildiği anlaşıldığından itirazın çözümünün idari yargı yerine ait olduğu gerekçesiyle itirazın usulden reddine karar vermiş, verilen karar itiraz edilmeden kesinleşmiştir.

İNCELEME VE GEREKÇE:

Uyuşmazlık Mahkemesi Hukuk Bölümü'nün, Serdar ÖZGÜLDÜR'ün Başkanlığında, Üyeler: Eyüp Sabri BAYDAR, Ali ÇOLAK, Nurdane TOPUZ, Alaittin Ali ÖĞÜŞ, Ayhan AKARSU ve Mehmet AKBULUT'un katılımlarıyla yapılan 6.4.2015 günlü toplantısında:

I-İLK İNCELEME: Dosya üzerinde 2247 sayılı Yasa'nın 27. maddesi uyarınca yapılan incelemeye göre;

Uyuşmazlık Mahkemesi Genel Kurulu'nun 11.7.1988 günlü, E:1988/1, K:1988/1 sayılı İlke Kararında, "2247 sayılı Uyuşmazlık Mahkemesinin Kuruluş ve İşleyişi Hakkında Kanunun bütünüyle incelenip değerlendirilmesinden, bu Kanunun uygulanması yönünden 2 nci maddesinin ikinci fikrasında yer alan, 'ceza uyuşmazlıkları' ibaresinden, savcının ya da şahsi davacının talebi ile başlayan yargılaması sonunda sanığın mahkumiyetine ya da beraatine hükmedilebilecek davalarda, askeri ve adli ceza mahkemeleri arasında çıkan görev ve hüküm uyuşmazlıklarının anlaşılması, bunun dışında kalan tüm görev uyuşmazlıklarının 'hukuk uyuşmazlığı' sayılması gerektiği sonucuna varılmaktadır. Uygulanması idari organlara bırakılan cezalar, adli nitelikte olmadığından, bunlar hakkında yapılan itirazlar ya da açılan davalar 'ceza davası' olarak nitelendirilemezler. İdari niteliklerinden dolayı bu davalara ilişkin görev ve hüküm uyuşmazlıklarının Uyuşmazlık Mahkemesinin Hukuk Bölümünde incelenip çözümlenmesi gerektiği…" açıkça belirtilmiştir. Bu durum göz önüne alındığında, olay bölümünde yazılı başvuru konusu görev uyuşmazlığının Hukuk Bölümünde incelenmesi gerektiği kuşkusuzdur.

İdari ve adli yargı yerleri arasında 2247 sayılı Yasa'nın 14. maddesinde öngörülen biçimde olumsuz görev uyuşmazlığı doğduğu, adli yargı dosyasının 15. maddede belirtilen yönteme uygun olarak davacı vekilinin istemi üzerine

son görevsizlik kararını veren mahkemece, idari yargı dosyasının onaylı örneği de temin edilmek suretiyle Uyuşmazlık Mahkemesi'ne gönderildiği ve usule ilişkin işlemlerde herhangi bir noksanlık bulunmadığı anlaşıldığından görev uyuşmazlığının esasının incelenmesine oy birliği ile karar verildi.

II-ESASIN İNCELENMESİ: Raportör-Hakim Gülten Fatma BÜYÜKEREN'in, davanın çözümünde adli yargının görevli olduğu yolundaki raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan; ilgili Başsavcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Uğurtan ALTUN ile Danıştay Savcısı Yakup BAL'ın adli yargının görevli olduğu yolundaki sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra GEREĞİ GÖRÜŞÜLÜP DÜŞÜNÜLDÜ:

Dava, 5326 sayılı Kabahatler Kanunu'nun 32. maddesi uyarınca verilen idari para cezası ile aynı Kanun'un 19. maddesi ve Yönetmelik hükümleri uyarınca, aracın 15 gün süre ile otoparka çekilmesine ilişkin olarak tutulan "otopark çekme belgesi"nin iptali istemiyle açılmıştır.

30.3.2005 tarihli ve 5326 sayılı Kabahatler Kanunu'nun 3. maddesini değiştiren 6.12.2006 günlü, 5560 sayılı Yasa'nın 31. maddesinde, " (1) Bu Kanunun;

a) İdarî yaptırım kararlarına karşı kanun yoluna ilişkin hükümleri, diğer kanunlarda aksine hüküm bulunmaması halinde,

b) Diğer genel hükümleri, idarî para cezası veya mülkiyetin kamuya geçirilmesi yaptırımını gerektiren bütün fiiller hakkında,

uygulanır" denilmiş; Kanunun 16. maddesinde, kabahatler karşılığında uygulanacak olan idari yaptırımların idari para cezası ve idari tedbirlerden ibaret olduğu, idari tedbirlerin ise, mülkiyetin kamuya geçirilmesi ve ilgili kanunlarda yer alan diğer tedbirler olduğu hükme bağlanmış; 19. mad-desinde, "(1) Diğer kanunlarda kabahat karşılığında öngörülen belirli bir süre için;

a) Bir meslek ve sanatın yerine getirilmemesi,

b) İşyerinin kapatılması,

c) Ruhsat veya ehliyetin geri alınması,

d) Kara, deniz veya hava nakil aracının trafikten veya seyrüseferden alıkonulması,

Gibi yaptırımlara ilişkin hükümler, ilgili kanunlarda bu Kanun hükümlerine uygun değişiklik yapılıncaya kadar saklıdır"; Kanunun "Başvuru yolu" başlıklı 27. maddesinin 1. fıkrasında , "İdari para cezası ve mülkiyetin kamuya geçirilmesine ilişkin idari yaptırım kararına karşı, kararın tebliği veya tefhimi tarihinden itibaren en geç onbeş gün içinde, sulh ceza mahkemesine başvurulabilir. Bu süre içinde başvurunun yapılmamış olması halinde idari yaptırım kararı kesinleşir" ve (8). bendinde ise, "İdari yaptırım kararının verildiği işlem kapsamında aynı kişi ile ilgili olarak idari yargının görev alanına giren kararlarında verilmiş olması halinde; idari yaptırım kararına ilişkin hukuka aykırılık iddiaları bu işlemin iptali talebiyle birlikte idari yargı merciinde görülür" düzenlemeleri yer almıştır.

Bu düzenlemelere göre; Kabahatler Kanunu'nun, idarî yaptırım kararlarına karşı kanun yoluna ilişkin hükümlerinin, diğer kanunlarda aksine hüküm bulunmaması halinde uygulanacağı; diğer kanunlarda görevli mahkemenin gösterilmesi durumunda ise uygulanmayacağı ancak; idari yaptırım kararının verildiği işlem kapsamında aynı kişi ile ilgili olarak idari yargının görev alanına giren kararların da verilmiş olması halinde; idari yaptırım kararına ilişkin hukuka aykırılık iddialarının, bu işlemin iptali talebiyle birlikte idari yargı merciinde görüleceği anlaşılmaktadır.

Aynı Kanun'un "Çeşitli Kabahatler" üst başlığı altında düzenlenen "Emre aykırı davranış" başlıklı 32. maddesinde, " (1) Yetkili makamlar tarafından adlî işlemler nedeniyle ya da kamu güvenliği, kamu düzeni veya genel sağlığın korunması amacıyla, hukuka uygun olarak verilen emre aykırı hareket eden kişiye yüz Türk Lirası idarî para cezası verilir. Bu cezaya emri veren makam tarafından karar verilir.

(2) Bu madde, ancak ilgili kanunda açıkça hüküm bulunan hallerde uygulanabilir.

(3) 1.3.1926 tarihli ve 765 sayılı Türk Ceza Kanununun 526 ncı maddesine diğer kanunlarda yapılan yollamalar, bu maddeye yapılmış sayılır." denilmiştir.

Umuru Belediyeye Müteallik Ahkamı Cezaiye Hakkında 16 Nisan 1340 (1924) Tarih ve 486 Numaralı Kanunun Bazı Maddelerini Muaddil 15.5.1930 tarih ve 1608 sayılı Kanun'un, 3.1.1940 tarih ve 3764 sayılı Kanun'la değişik 1. maddesi, "Belediye meclis ve encümenlerinin kendilerine kanun, nizam ve talimatnamelerin verdiği vazife ve salahiyet dairesinde ittihaz ettikleri kararlara muhalif hareket edenlerle belediye kanun ve nizam ve talimatnamelerinin men veya emrettiği fiilleri işleyenlere veya yapmayanlara elli liraya kadar hafif para cezası tertibine ve üç günden onbeş güne kadar ticaret ve sanat icrasından men'e ve Türk Ceza Kanununun 536,538,557,559 ve 577. maddeleriyle 553. maddesinin birinci fıkrasında yazılı cezaları tayine belediye encümenleri salahiyettardır. Şubelere ayrılan belediyelerde bu cezaları encümen namına ve yerine şube müdürleri tayin ederler"; 5.7.1934 tarih ve 2575 sayılı Yasa ile değişik 5. maddesinin birinci fıkrasında, "Ceza kararlarına tebliğ tarihinden itibaren beş gün içinde mahsus hakimlere ve bulunmayan yerlerde sulh hakimliğine müracaatla şifahi veya yazılı itiraz olunabilir. İtiraz şifahi ise bir zabıt tutularak muterize imza ettirilir" denilmekte; 6. maddesinde de, itiraz üzerine tetkikatın evrak üstünde yapılacağı, itirazlar varit ise hakimin ceza kararını iptal ve para cezası alınmış ise belediyenin geri vermesine hükmedeceği, itiraz varit görülmezse kararın tasdik olunacağı, itirazın otuz gün içinde neticelendirilmesinin mecburi olduğu, Hakimin izahat almak üzere lüzum görürse muterizi veya vekilini celbederek dinleyebileceği belirtilmekte ve 7. madde ile, yazılı emir ile bozma yolu saklı kalmak kaydıyla, itiraz sonucunda hakim tarafından verilecek kararların kesin olduğuna ve temyiz edilemeyeceğine işaret edilmekte iken, 1608 sayılı Yasa'nın, 1. maddesi, 8.2.2008 tarihli Resmi Gazete'de yayımlanan 23.1.2008 gün ve 5728 sayılı Kanun'un 66. maddesi ile "Belediye meclis ve encümenlerinin kendilerine kanun, nizam ve talimatnamelerin verdiği vazife ve salahiyet dairesinde ittihaz ettikleri kararlara muhalif hareket edenlerle belediye kanun ve nizam ve talimatnamelerinin men veya emrettiği fiilleri işleyenlere veya yapmayanlara belediye encümenince Kabahatler Kanununun 32 nci maddesi hükmüne göre idarî para cezası ve yasaklanan faaliyetin menine karar verilir. Bu kararda ilgili kişiye bir süre de verilebilir.

Belediye encümeni kararında belli bir fiilin muayyen bir süre zarfında yapılmasını da emredebilir. Emredilen fiilin ilgili kişi tarafından yapılmaması hâlinde, masrafları yüzde yirmi zammı ile birlikte tahsil edilmek üzere belediye tarafından yerine getirilir.

Bu madde hükümleri ilgili kanunda ayrıca hüküm bulunmayan hâllerde uygulanır" şeklinde yeniden düzenlenmiş, 5728 sayılı Kanun'un 578. maddesinin (g) bendi ile, 15.5.1930 tarihli ve 1608 sayılı Kanun'un 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, ek 1 ve ek 2. maddeleri yürürlükten kaldırılmıştır. 5728 sayılı Kanun hükümleri 8.2.2008 tarihinde yürürlüğe girmiştir.

Bu haliyle, 1608 sayılı Yasa'da, idari para cezası ile aracın 15 gün süre ile otoparka çekilmesine ilişkin olarak düzenlenen tutanağa karşı kanun yoluna ilişkin bir düzenleme yer almamaktadır.

5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunu'nun "Büyükşehir ve ilçe belediyelerinin görev ve sorumlulukları" başlığı altında düzenlenen 7. maddesinde, "Büyükşehir belediyesinin görev, yetki ve sorumlulukları şunlardır:

(……)

f) Büyükşehir ulaşım ana plânını yapmak veya yaptırmak ve uygulamak; ulaşım ve toplu taşıma hizmetlerini plânlamak ve koordinasyonu sağlamak; kara, deniz, su ve demiryolu üzerinde işletilen her türlü servis ve toplu taşıma araçları ile taksi sayılarını, bilet ücret ve tarifelerini, zaman ve güzergâhlarını belirlemek; durak yerleri ile karayolu, yol, cadde, sokak, meydan ve benzeri yerler üzerinde araç park yerlerini tespit etmek ve işletmek, işlettirmek veya kiraya vermek; kanunların belediyelere verdiği trafik düzenlemesinin gerektirdiği bütün işleri yürütmek.", 28. maddesinde de **"**Belediye Kanunu ve diğer ilgili Kanunların bu kanuna aykırı olmayan hükümleri ilgisine göre büyükşehir ve ilçe belediyeleri hakkında da uygulanır." denilmiş;

5393 sayılı Belediye Kanunu'nun "Belediyenin yetkileri ve imtiyazları" başlıklı 15.mad-desinde, "Belediyenin yetkileri ve imtiyazları şunlardır:(…..)

b) Kanunların belediyeye verdiği yetki çerçevesinde yönetmelik çıkarmak, belediye yasakları koymak ve uygulamak, kanunlarda belirtilen cezaları vermek.

"Meclisin görev ve yetkileri" başlıklı 18. maddesinde, "Belediye meclisinin görev ve yetkileri şunlardır:(……)

m) Belediye tarafından çıkarılacak yönetmelikleri kabul etmek."hükmü yer almıştır.

Dosyanın incelenmesinden, kendisine ait 16 S 7057 plaka sayılı araç ile "U" tipi güzergah izin belgesi olmadan izinsiz servis taşımacılığı yaptığından bahisle, davacı adına 5326 sayılı Kabahatler Kanunu'nun 32. maddesi uyarınca 189,00 TL idari para cezası verildiği, 5216, 5393, 5326 ve 1608 sayılı Kanunlar dayanak alınarak, Bursa Büyükşehir Belediyesi Meclis Kararı ile kabul edilip çıkarılan, Büyükşehir Belediye Başkanı adına, Zabıta Dairesi Başkanlığı tarafından yürütüleceği belirtilen, Bursa Büyükşehir Belediyesi Emir ve Yasaklarını Belirleyen Zabıta Yönetmeliğinin 9. maddesinin yirmi üçüncü fikrasında yer alan (belediyeden ruhsat veya izin belgesi almaksızın belediye sınırları dahilinde taşımacılık yaptığı tespit edilen tahdit kapsamı içinde veya dışında olan tüm araçlar hakkında işlem yapılarak, 5326 sayılı Kanun'un 19. maddesi uyarınca 15 gün süreyle araçlar otoparka çekilir) hükmü ile Kabahatler Kanunu'nun 19. maddesi uyarınca aracın 15 gün süre ile otoparka çekildiği ve araç hakkında "otopark çekme belgesi" düzenlendiği, davanın 1608 sayılı Kanun'un 1. maddesi uyarınca ve Kabahatler Kanunu'nun 32. maddesine göre Bursa Büyükşehir Belediye Başkanlığı Zabıta Dairesi Başkanlığınca düzenlenen "idari yaptırım karar tutanağı" ile "otopark çekme belgesi" nin iptal edilmesi istemiyle açıldığı anlaşılmıştır.

Görev kuralları kamu düzenine ilişkin olduğundan, görev konusunda taraflar için bir müktesep hak doğmayacağı; bu nedenle, yeni bir yasayla kabul edilen görev kurallarının, geçmişe de etkili olacağı, bilinen bir genel hukuk ilkesidir.

Davanın açıldığı andaki kurallara göre görevli olan mahkeme, yeni bir yasa ile görevsiz hale gelmiş ise, (davanın açıldığı anda görevli olan ve fakat yeni yasaya göre görevsiz hale gelen) mahkemenin görevsizlik kararı vermesi gerekeceği; ancak, yeni yasadaki görev kuralının, değişikliğin yürürlüğe girmesinden sonra açılacak davalarda uygulanacağına dair intikal hükümlerinin varlığı halinde, mahkemece görevsizlik kararı verilemeyeceği açıktır.

Diğer taraftan, dava görevsiz mahkemede açılmış, bu sırada yapılan bir kanun değişikliği ile görevsiz mahkeme o dava için görevli hale gelmiş ise, mahkeme, artık görevsizlik kararı veremeyip (yeni kanuna göre görevli hale geldiği için) davaya bakmaya devam etmesi gerekir.

İncelenen uyuşmazlıkta, davacıya ait aracın 1608 sayılı Kanun'un 1. maddesine dayanılarak ve bu maddede öngörülen sürelere uygun olarak süresiz değil, 5326 sayılı Kabahatler Kanunu'nun 19. maddesinde belirtildiği üzere belirli bir süre için (15 gün) otoparka çekilmesine ve davacının idari para cezası ile cezalandırılmasına karar verildiği, kararın bu haliyle 5326 sayılı Kanun'un 16. maddesinde belirtilen idari yaptırım türlerinden olduğu, 1608 sayılı Kanun'da ve Yönetmeliğe dayanak alınan diğer Kanunlarda bu idari yaptırımlara karşı itiraz konusunda görevli mahkemenin gösteril-mediği anlaşılmıştır.

Bu durumda, Kabahatler Kanunu'nun 5560 sayılı Kanun'la değişik 3. maddesinde belirtildiği üzere, idari yaptırım kararlarına karşı kanun yoluna ilişkin hükümlerinin, diğer kanunlarda aksine hüküm bulunmaması halinde uygulanacağı nedeniyle, görevli mahkemenin belirlenmesinde 5326 sayılı Yasa hükümleri dikkate alınacağından, 189,00 TL idari para cezası ile aracın 15 gün süre ile otoparka çekilmesine ilişkin olarak tutulan tutanağa karşı açılan davanın görüm ve çözümünde, anılan Kanunun 27. maddesinin (1) numaralı bendi uyarınca adli yargı yerinin görevli olduğu sonucuna varılmıştır.

Açıklanan nedenlerle, Bursa 2. Sulh Ceza Hakimliğince verilen görevsizlik kararının kaldırılması gerekmiştir.

S O N U Ç :Davanın çözümünde ADLİ YARGININ görevli olduğuna, bu nedenle Bursa 2. Sulh Ceza Hakimliğinin 25.11.2014 gün ve D. İş No: 2014/781 sayılı GÖREVSİZLİK KARARININ KALDIRILMASINA, 6.4.2015 gününde OYBİRLİĞİ İLE KESİN OLARAK karar verildi.

| Başkan | Üye | Üye | Üye |
|---|---|---|---|
| Serdar | Eyüp Sabri | Ali | Nurdane |
| ÖZGÜLDÜR | BAYDAR | ÇOLAK | TOPUZ |

| Üye | Üye | Üye |
|---|---|---|
| Alaittin Ali | Ayhan | Mehmet |
| ÖĞÜŞ | AKARSU | AKBULUT |

-